

НАРЕДБА № 15 ОТ 11.06.2010 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА „КОРАБОСТРОИТЕЛЕН ТЕХНИК“

Обн. - ДВ, бр. 52 от 09.07.2010 г., в сила от 09.07.2010 г.;

Издадена от министъра на образованието, младежта и науката

Раздел I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиването на квалификация по професията 525140 „Корабостроителен техник“ от област на образование „Техника“ и професионално направление 525 „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията 525140 „Корабостроителен техник“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета степен на професионална квалификация за специалността 5251401 „Корабостроене“.

Чл. 3. Въз основа на ДОИ по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебен план и учебни програми за обучението по специалностите по чл. 2.

Раздел II

Съдържание на Държавното образователно изискване

Чл. 4. (1) С ДОИ по чл. 1 се определят професионалните компетенции в края на обучението по професията, които гарантират на обучаемия възможност за упражняване на професията 525140 „Корабостроителен техник“.

(2) Държавното образователно изискване за придобиването на квалификация по професията „Корабостроителен техник“ определя общата, отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка за професията, както и задължителната чуждоезикова подготовка по професията и избираемата подготовка.

(3) Съдържанието на всеки вид задължителна професионална подготовка по ал. 2 включва:

1. необходимите професионални компетенции (знания, умения и професионално-личностни качества);

2. тематичните области, от които се формира съдържанието на учебните предмети/модули.

Чл. 5. С ДОИ по чл. 1 се определят и входящото минимално образователно равнище, описанието на професията, целите на обучението, резултатите от ученето, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Учебните планове и учебните програми за обучение по професията, действащи към влизане в сила на тази наредба, се прилагат до разработване и утвърждаване на учебните планове по чл. 3.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 17, т. 3 във връзка с чл. 16, т. 7 от Закона за народната просвета.

§ 3. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в „Държавен вестник“.

Министър: С. Игнатов

Държавно образователно изискване за придобиване на квалификация по професията „Корабостроителен техник“

Професионално направление:

525 Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства

Наименование на професията:

525140 Корабостроителен техник

Специалност: Степен на професионална квалификация:

5251401 Корабостроене Трета

1. Входни характеристики

1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и за лица, навършили 16 години

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Корабостроителен техник“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД-09-413 от 12.05.2003 г., изм. и доп. със Заповед № РД-09-04 от 08.01.2004 г., Заповед № РД-09-34 от 22.01.2004 г., Заповед № РД-09-255 от 09.04.2004 г., Заповед № РД-09-274 от 18.02.2005 г., Заповед № РД-09-1690 от 29.09.2006 г., Заповед № РД-09-828 от 29.06.2007 г., Заповед № РД-09-1891 от 30.11.2007 г., Заповед № РД-09-298 от 19.02.2009 г., Заповед № РД-09-1803 от 29.10.2009 г.) входящото минимално образователно равнище за ученици е завършен седми клас или завършено основно образование.

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Корабостроителен техник“ входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е завършено основно образование.

1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията „Корабостроителен техник“ с придобиване на трета степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска професионална квалификация или професионален опит.

Ако за обучение по професията „Корабостроителен техник“ с придобиване на трета степен на професионална квалификация кандидатстват лица с професионален опит, обучаващата институция организира надграждащо обучение. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация по професията.

2. Описание на професията

2.1. Трудови дейности, отговорности, личностни качества, особености на условията на труд, оборудване и инструменти, изисквания за упражняване на професията, определени в законови и подзаконови актове (здравословно състояние, правоспособност и др.)

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Корабостроителен техник“, могат да работят в държавни и частни предприятия с дейност в областта на корабостроенето и кораборемонта.

Корабостроителният техник участва в изработването на детайли, звена, плоски и обемни секции, проверява точността и качеството на изработваните изделия, извършва ремонт и монтаж на корпусни елементи, възли и конструкции. Носи отговорност за качествено и срочно изпълнение на технологичните операции.

В своята работа корабостроителният техник използва материали, специализирани инструменти, машини и съоръжения за изработване на детайли, звена, секции и блокове за монтаж и демонтаж, за заваряване, за измерване на точността на изделията. За изпълнение на част от дейностите той ползва технологични инструкции, правилници, наредби, скици и работни чертежи.

Работното време е стандартно, понякога се налага да се работи в почивните и празничните дни. Възможно е да се работи при трудни условия, вредни изпарения, в затворени помещения, на височина върху работно скеле при извършване на заваръчни дейности, което изисква съобразяване с метеорологичните условия.

За упражняване на професията „Корабостроителен техник“ е препоръчително лицата да притежават правоспособност по заваряване в съответствие с изискванията на Наредба № 7 за условията и реда за придобиване на правоспособност по заваряване, издадена от министъра на образованието и науката (ДВ, бр. 100 от 2002 г.).

В работния екип корабостроителният техник трябва да създава и поддържа добри работни взаимоотношения, ефективно да предава информация, да решава проблеми, да не застрашава собствения си и живота на околните, с които работи, да се грижи за опазване на околната среда.

Лицата, практикуващи професията, трябва да са физически здрави, издръжливи, сръчни, дисциплинирани, точни и прецизни, да имат пространствено въображение и технически усет.

2.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Корабостроителен техник“, могат да се обучават по други професии от професионално направление „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“. За целта обучаващата институция организира обучение, чието съдържание се определя след сравняване на компетенциите и резултатите от ученето в отрасловата и специфичната задължителна професионална подготовка, регламентирани в Държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по професии.

Ако за обучение по професията „Корабостроителен техник“ с придобиване на трета степен на професионална квалификация кандидатстват лица, завършили обучение по професията „Корабен монтьор“ с придобита втора степен на професионална квалификация по специалността „Ремонт на кораби“, обучението им се зачита и се организира надграждащо обучение. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в Държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по професията.

2.3. Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) в Република България,

утвърдена със Заповед № 742 от 27.12.2005 г., Заповед № 416 от 08.06.2006 г., Заповед № 884 от 07.11.2006 г., Заповед № 969 от 28.12.2007 г., Заповед № 01/1114 от 30.12.2008 г. на министъра на труда и социалната политика - лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Корабостроителен техник“, могат да заемат длъжностите 7214-2004 Корпусник, корабостроене и кораборемонт, 7213-1010 Тенекеджия, корабен, 7214-2006 Монтажник, корабни греди и рамки, 7222-1011 Шлосер, корабен, 9321-0001 Комплектовач, организатор производство, отдел „Технически контрол“, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

3. Цели на обучението

3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

? знае и прилага основните правила за здравословни и безопасни условия на труд на работното място;

? опазва околната среда;

? осъществява ефективни комуникации при изпълнение на трудовата си дейност в работен екип;

? умее да формулира проблеми, да задава въпроси, да прави отчет на извършената работа;

? познава пазарните отношения, мястото и ролята в тях на отделните лица, фирмите, институциите и държавата;

? познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес според Кодекса на труда, разбира договорните отношения между работодател и работник;

? участва при разпределяне и изпълнение на задачите между членовете на екипа, съдейства им и търси помощ от тях при необходимост, изказва мнение и прави предложения, отнася се с чувство за отговорност при изпълнение на възложените задачи;

? разбира своето място и роля в производствения процес и съзнава необходимостта от повишаване на квалификацията си;

? намира и съхранява информация в компютъра, работи с програми за създаване на текст и таблици, попълва отчети и други документи;

? ползва техническа и технологична документация на чужд език.

3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление „Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства“

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

? разпознава, разчита и използва в практиката техническа конструктивна и технологична документация - правилници, инструкции, каталози, схеми, скици и др.;

? познава основните материали и инструменти и тяхното предназначение, умее да ги избира и да работи безопасно с тях при изпълнение на основните шлосерски, ремонтни и монтажни операции;

? притежава знания за основните закони на техническата механика;

? познава основните машини и елементи, детайли и възли, умее да оценява годността им и може да извършва монтажно-демонтажни и ремонтни операции с тях;

? познава основите на електротехниката и електрониката;

? спазва технологичната последователност при организиране и извършване на монтаж-демонтажни и ремонтни операции на основни машинни елементи, детайли и възли при правилна организация на работното място и рационално използване на работното време.

3.3. Цели на обучението по специфичната за професията „Корабостроителен техник“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:

? познава елементите на корпусните конструкции и начина на свързването им според изискванията на Българския корабен регистър (БКР);

? разчита условните означения в чертежи и скици на корпусни конструкции, разчертава нови, като спазва правилата за използване на видовете линии;

? познава технологичните операции, спазва технологичната последователност при изработване на възли и секция при спазване на нормативните изисквания, извършва необходимите проверки;

? комплектова детайли, избира технологичната последователност при монтаж на детайли, възли, секции и блокове в корабостроителния процес, извършва монтаж и контрол, при спазване изискванията на системата за допуски и прибавки при монтажа;

? избира технологичната последователност при монтаж на корпусни елементи в кораборемонта, извършва ремонт, монтаж, демонтаж и контрол при спазване изискванията на системата за допуски и прибавки при монтаж и демонтаж;

? избира подходящия метод за изпитания, оценява качеството на проверяваните елементи и дейности, прави заключения, открива дефекти и участва при необходимост в отстраняването им;

? прави заключения и изводи, свързани с качеството на изработваната продукция.

4. Резултати от ученето

Компетенции

Резултати от ученето

Обучаваният трябва да:

Общи за професията „Корабостроителентехник“

1. Прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазва околната среда	1.1. Познава и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд
1.2. Обслужва правилно и безопасно техническото оборудване
1.3. Спазва необходимите изисквания за организация на работното място
1.4. Ползва лични предпазни средства
1.5. Знае и прилага правилата за пожарна и аварийна безопасност и за борба с пожарите
1.6. Оказва долекарска помощ на пострадал при изпълнение на трудовите дейности
1.7. Съблюдава за опазването на околната среда от замърсяване
1.8. Следи за прилагане на предписанията за безопасни условия на труд
2. Организира	2.1. Подготвя работното място, като го обезопасява в

работното място съобразно изискванията и последователността на работа	съответствие с изискванията на ЗБУТ 2.2. Заявява необходимите материали и консумативи 2.3. Подбира подходящи инструменти и съоръжения в зависимост от вида на извършваните операции и тяхната последователност
---	--

Специфични за специалност 5251401 „Корабостроене“

3. Подготвя материали за изработване на детайли	3.1. Разпознава и разчита условни означения на корабостроителните материали 3.2. Познава технологичната последователност при изправяне, почистване, боядисване, изсушаване и консервиране на корабостроителните материали 3.3. Познава машините и съоръженията за извършване на операциите за първична обработка 3.4. Знае и спазва допустимите отклонения при първична обработка на корабостроителните материали
4. Изрязва детайли за корпусни изделия	4.1. Разпознава видовете чертежи и разчита техническа документация, заводски нормативи и инструкции, анализира тяхното съдържание и приложение 4.2. Разчита конструктивна и технологична документация, работни чертежи, скици и схеми 4.3. Маркира детайли съобразно технологичната документация и работните чертежи 4.4. Комплектува детайли по различни признаци 4.5. Анализира предназначението на видовете инструменти, тяхното устройство и принцип на действие
5. Изработва детайли за сглобяване на корпусни изделия	1. Разчита конструктивна и технологична документация, работни чертежи, скици и схеми 5.2. Познава и прилага условни и графични означения, видове заваръчни шевове в корабостроителните чертежи 5.3. Подготвя ръбовете за заваряване 5.4. Спазва технологичната последователност за изработка на детайлите
6. Сглобява възли и изделия	6.1. Разчита схеми и чертежи на корпусни елементи и работи с техническа документация 6.2. Извършва сглобяване на възлите и изделията в технологична последователност 6.3. Извършва необходимите измервания и проверки на изработеното изделие 6.4. Извършва контрол на качеството на извършената работа
7. Участва в монтаж на корпусни конструкции	7.1. Избира работни инструменти и работи с техническа документация 7.2. Подбира подходящи инструменти за монтаж на корабостроителните изделия

- 7.3. Подготвя конструкциите за монтаж в полуобемни и обемни секции и за стапелен монтаж
- 7.4. Спазва технологичната последователност при монтажа
- 7.5. Контролира спазването на технологичната последователност и проверява точността и качеството на извършения монтаж
- 7.6. Проверява точността и качеството при монтажа съобразно изискванията
- 8. Участва в довършителни работи по изграждане на корабния корпус
 - 8.1. Разчита конструктивна и технологична документация, работни чертежи
 - 8.2. Изработва корпусни детайли от обзавеждането
 - 8.3. Монтира детайли, като спазва технологичната последователност при монтажа
 - 8.4. Участва при извършване на изпитвания съобразно изискванията
 - 8.5. Проверява точността и качеството при монтажа съобразно изискванията на контролните органи
- 9. Участва в демонтаж и монтаж на корпусни елементи
 - 9.1. Познава начините за означаване на необходимата обработка на корпусните елементи
 - 9.2. Разчита конструктивна и технологична документация, работни чертежи
 - 9.3. Подбира подходящи инструменти за изработка, монтаж и демонтаж на корабостроителни изделия
 - 9.4. Участва в дефектацията на корпусните елементи
 - 9.5. Демонтира посочените корпусни елементи
 - 9.6. Подготвя елементите за монтаж, като ремонтира повредени или изработва нови
 - 9.7. Извършва монтажа, като спазва технологичната последователност
 - 9.8. Проверява точността и качеството на монтажа според изискванията на контролните органи

5. Изисквания към материалната база

5.1. Учебен кабинет за обучение по теория на професията

Учебният кабинет трябва да бъде оборудван с работно място за обучаващия и за всеки обучаван, учебна дъска, шкафове за съхранение на дидактически материали за онагледяване на обучението по професията.

5.2. Учебна работилница

В учебни работилници се провежда обучението по практика на професията по отрасловата задължителна професионална подготовка.

За обучение по професията „Корабостроителен техник“ - трета степен на професионална квалификация, са необходими учебни работилници по шлосерство, по общомонтажни операции и по заваряване. Всички учебни работилници се обзавеждат със: машини и съоръжения, демонстрационни макети и модели, действащи образци на съвременни конструкции, онагледяващи табла.

Учебната работилница трябва да осигурява работни места за всички обучавани и едно работно място за обучаващия, които да са в съответствие с изискванията за извършване на съответната дейност и с методическите изисквания. За работно място се счита площта, върху която се намират машини, съоръжения и др., необходими за конкретната работа.

5.2.1. Обзавеждане на учебна работилница по шлосерство: работно място за всеки обучаван, което трябва да бъде оборудвано с менгеме, комплект от шлосерски инструменти с общо предназначение и машини.

5.2.2. Обзавеждане на учебна работилница по общомонтажни операции и технически измервания: работно място за всеки обучаван, оборудвано с менгеме и комплект шлосерски инструменти с общо предназначение, комплект специализирани инструменти за технически измервания, лични предпазни средства.

5.2.3. Обзавеждане на учебна работилница по заваряване:

? за електродъгово заваряване: работно място (пост) със заваръчен апарат, трансформатор, токоизправител, захранващо електрическо табло, заваръчна маса с бордови смукател и вентилатор за местна вентилация, гъвкави кабели с щипки за маса, кабели с електродържачи;

? за газо-кислородно заваряване, спояване и рязане: работно място (газозаваръчен пост) със заваръчна маса с бордови смукател и вентилатор, стойка за закрепване на горелката, горелки, резачи, маркучи за кислород и горивен газ, бутилки за кислород и горивен газ (комплект с редуционни вентили), предпазители за обратен удар;

? инструменти и консумативи.

Учебната работилница трябва да отговаря на нормативните изисквания за вентилация, осветление, противопожарна безопасност и безопасност на труда.

6. Изисквания към обучаващите

Професионалната подготовка по професията „Корабостроителен техник“ се извършва от лица с образователно-квалификационна степен „магистър“, „бакалавър“ по специалности от професионални направления „Транспорт, корабоплаване и авиация“, „Машинно инженерство“, „Общо инженерство“, „Материали и материалознание“, „Електротехника, електроника и автоматика“ от област на висше образование „Технически науки“ и по специалности от професионални направления „Икономика“ от област на висше образование „Социални, стопански и правни науки“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления (ДВ, бр. 64 от 2002 г.) и съответстващи на учебните предмети (модули) от задължителната професионална подготовка.

За практическото обучение по придобиваните правоспособности по заваряване лицата трябва да притежават съответната правоспособност от същата или по-висока степен.